

UiO **TIK Senter for teknologi, innovasjon og kultur** Det samfunnsvitenskapelige fakultet

Kommentarer til høringsutkast om ny fordelingsmodell

Høringsutkastet har vært drøftet på et stabsmøte 14.5 og et møte i TIKs ledergruppe 15.5. Dette notatet oppsummerer TIKs kommentarer til den nye fordelingsmodellen.

Kort om TIK

Masterutdanning. TIKs to masterprogram har god organisering, struktur og faglig kvalitet. Antall søkere har økt og programmene er blant fakultetets aller mest populære (total antall søkere i 2018: ca. 500; inntakssnitt: B). TIK har ikke bachelorutdanning og skiller seg dermed fra instituttene på SV-fakultetet.

PhD-utdanning. Senteret har per i dag ca. 30 stipendiater, og tilbyr flere kurs på PhD-nivå. Den internasjonale evalueringen av Fakultetets doktorgradsprogram viser et svært positivt bilde for TIKs del.

Høy kvalitet og tverrfaglig forskning. Senterets tverrfaglige forskning har høy faglig kvalitet. Dette vises også i en ny internasjonal evaluering av samfunnsforskning i Norge koordinert av NFR (SAMEVAL evaluering, kommer juni 2018).

Nåværende finansieringsmodell og TIKs økonomi

TIK har i flere år uttrykt misnøye med den nåværende finansieringsmodellen. Modellen har resultert i reell nedgang i basisbevilgning til senteret. Dette til tross for at senteret har opplevd høyere aktivitetsnivå, svært gode faglige resultater, vekst i søkertall til utdanningen og positiv utvikling i ekstern finansiering. Basisbevilgningen TIK mottar i 2018 er nominelt på samme nivå som i 2012.

Basisbevilgningen skal i prinsippet dekke TIKs kjernevirksomhet; senterleder, administrasjon, seks faste seniorforskere, og noen rekrutteringsstillinger. Etter gjeldende modell har TIK følgende underdekning.

Basisbevilgning til TIK (år 2018)	13 509 000
PhD-stilinger (6 i 2018)	3 480 000
Postdoktor (1 stilling)	715 000
Seniorforskere (6 stillinger)	6 360 000
Senterleder + administrasjon	3 510 000
Basisfinansiert personalkostnad	14 065 000
Driftskostnad	2 823 000
Intern husleie	1 893 000
Investeringer	140 000
Basisfinansiert drift, husleie mm.	4 856 000
Total kostnad på basis	18 921 000
<i>Underdekning i nåværende modell</i>	<i>-5 412 000</i>

Tabellen viser at årlig basisbevilgning ikke er tilstrekkelig til å finansiere TIKs kostnader til kjerneoppgavene. Det strukturelle underskuddet dekkes gjennom eksterne forskningsprosjekter finansiert av ERC/EU og NFR. TIK må generere minst 5,4 millioner i nettobidrag hvert år for å håndtere underdekningen. Nettobidraget kommer fra eksternt frikjøp av fast ansatte seniorforskere og ekstern overhead fra TIKs prosjektportefølje.

Denne modellen har flere problematiske konsekvenser. Den økonomiske avhengigheten av eksternt finansiert prosjektaktivitet gjør senterets økonomi sårbar og potensielt ustabil. Økonomisk ustabilitet har alltid preget TIK. Dessuten er antall seniorforskere som kan drive med TIKs kjerneoppgaver lavt. Begrenset kapasitet på seniornivå er et strukturelt og langsiktig problem på TIK. Siden seniorforskere må bruke mye av sin tid på eksterntfinansierte prosjekter for å finansiere underdekningen i basisfinansiering, er problemet økende, og flere forskere har store overskudd i sine timeregnskap. Samme problem gjelder også TIKs administrasjon, som er relativt liten (3,25 ansatte) i forhold til aktivitetsnivået.

Ny finansieringsmodell og konsekvenser for TIK

Den foreslåtte modellen vil *forsterke* underdekningen og gjøre TIKs ressursituasjon enda mer kritisk. Fra 2019 og videre vil årlig underdekning øke med over 3 millioner: fra minus NOK 5 410' til minus NOK 8 674'. I den nye modellen kommer TIK dårlig ut særlig på grunn av endringen av dimensjonering og skattlegging av eksterne prosjekter. I realiteten kommer altså TIK dobbelt dårlig ut: Fordi vi ikke har lavere grads utdanning, taper TIK på den nye modellen (som i den gamle, bare kraftigere med det nye forslaget). Samtidig innebærer forslaget at TIK straffes økonomisk for den muligheten vi suksessrikt har benyttet for å kompensere for lav basisfinansiering, nemlig høy grad av ekstern finansiering.

1. Antall vitenskapelige stillinger

Lavere dimensjonering betyr at TIK har mindre ressurser til å finansiere faste vitenskapelige stillinger. Konsekvensen er at et mindre antall vitenskapelig ansatte ville undervise og veilede

samme antall masterstudenter i tillegg til å drive med forskning, veiledning av stipendiater og prosjektarbeid. Kapasitetsproblemene vil øke, noe som vil kunne få konsekvenser for kvaliteten på forskning og utdanning.

2. Ressurser til TIKs administrasjon

I den nye modellen vil TIKs «skatt til fakultetsadministrasjonen» øke betydelig. Grunnen er at senteret har mange eksternfinansierte prosjekter som den nye modellen foreslår å skattlegge med 14%. I praksis betyr dette at en stor andel overhead som TIK bruker i dag til å finansiere lokal administrativ støtte og infrastruktur, i stedet vil gå til fakultetsadministrasjonen. Utvikling av gode eksterne søknader og drift av komplekse forskningsprosjekter krever god og omfattende lokal administrativ oppfølging.

3. Deltakelse i store forskningsprosjekter

Med TIKs avhengighet av ekstern finansiering følger også spesielle utfordringer med å finansiere og organisere store forskningsprosjekter (som for eksempel ERC Grants, NFR Centres of Excellence, FME, osv.). Disse kommer ofte med krav om egeninnsats, f.eks. krever NFRs program ForInnPol, som finansierer TIKs største prosjekt OSIRIS (budsjett på nær 60 millioner kroner) en egenandel på 25%. Skattlegging av TIKs eksterne inntekter vil gjøre det svært vanskelig å delta i slike viktige, langsiktige forskningsprosjekter.

Kritiske momenter og forslag

1. Prosessen. Vi mener det er svært uheldig at en ny finansieringsmodell vedtas svært raskt og med langt mer vidtrekkende beslutninger og konsekvenser enn mandatet (tilpasning til UiOs finansieringsmodell) skulle tilsi. Blant annet burde diskusjonen av ny finansieringsmodell ta hensyn til SAMEVAL, og konsekvensene av modellen bør utredes bedre.

2. Dimensjonering av TIK-senteret. Vi mener modellen må justeres slik at TIK kan sikres en finansieringssituasjon som bidrar til et forsvarlig arbeidsmiljø ved senteret og en tilstrekkelig grunnbevilgning til å drive utdanning og forskning på høyt internasjonalt nivå. Alternativ, skulle modellen i sin nåværende form bli vedtatt, må det følges av kompensatoriske tiltak som gir uttelling for å lykkes med kvalitet, søkertall og ekstern finansiering. Med endring fra plantall til opptaksrammer, bortfall av husleiestøtte og innføring av en skatt på alle inntekter ville TIKs finansieringssituasjon bli kritisk. Vi ber Fakultetsstyret om å sikre en tilstrekkelig grunnbevilgning for TIK i årene som kommer, f.eks. ved å innføre en grunnbevilgningskomponent som tar hensyn til at TIK ikke har bachelorutdanning (og vil dermed få mindre fra dimensjonering til å dekke husleie) og et stort press for å skaffe ekstern finansiering.

3. Skattlegging av prosjekter. Vi mener at modellen i notatet om ny finansieringsmodell som innebærer 18% skatt på alt unntatt eksterne prosjektinntekter, er en mye bedre modell enn 14% på alt, fordi sistnevnte i praksis svekker insentivene for ekstern finansiering i en tid hvor dette vektlegges stadig mer. I tillegg mener vi at økt press på ekstern finansiering generelt krever styrket lokal administrativ støtte snarere enn på fakultetsnivå.